

Věc C-22/21

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

14. ledna 2021

Předkládající soud:

Supreme Court (Irsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

12. ledna 2021

Žalobci:

SRS

AA

Žalovaná:

Minister for Justice and Equality

SUPREME COURT (NEJVYŠŠÍ SOUD, IRSKO)

[OMISSIS]

**VE VĚCI ČLÁNKU 267 SMLOUVY O
FUNGOVÁNÍ EVROPSKÉ UNIE A
VE VĚCI ŽÁDOSTI O ROZHODNUTÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE,
KTERÁ MÁ BÝT PODÁNA SOUDNÍMU DVORU EVROPSKÉ UNIE**

[OMISSIS]

MEZI

S. R. S. A A. A.

ŽALOBCI

A

**THE MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY (MINISTRY NĚ
SPRAVEDLNOSTI A ROVNOSTI, IRSKO)**

ŽALOVANÁ

**USNESENÍ ZE DNE 12. LEDNA 2021 O PODÁNÍ ŽÁDOSTI O
ROZHODNUTÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE SOUDNÍMU DVORU
EVROPSKÉ UNIE NA ZÁKLADĚ ČLÁNKU 267 SMLOUVY**

[OMISSIS] [Body týkající se vnitrostátního řízení]

[OMISSIS] [Soud] je toho názoru, že řešení otázek, které vyvstaly mezi účastníky řízení ohledně této žádosti, vyvolává otázky týkající se správného výkladu některých ustanovení unijního práva, zejména článku 3 směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77).

SOUD SE ROZHODL PODAT ŽÁDOST Soudnímu dvoru Evropské unie na základě článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie o rozhodnutí o následujících předběžných otázkách, jak uvedeno v dotčeném předkládacím usnesení:

1. Může být výraz „člen domácnosti občana Unie“, tak jak je používán v článku 3 směrnice 2004/38/ES, definován tak, aby byl univerzálně použitelný v celé Unii, a pokud ano, jak tato definice zní?
2. Pokud tento výraz nelze definovat, jaká kritéria mají soudci uplatňovat při hodnocení důkazů, aby mohly vnitrostátní soudy podle ustáleného seznamu faktorů rozhodovat o tom, kdo je, či není členem domácnosti občana Unie pro účely volného pohybu?

A DÁLE VYDÁVÁ SOUD USNESENÍ, že další projednávání tohoto opravného prostředku se přerušuje až do vydání rozhodnutí Soudního dvora o uvedených předběžných otázkách, nebo dokud nebude v mezidobí přijato nové usnesení

[OMISSIS]

[OMISSIS] The Supreme Court (Nejvyšší soud)

[OMISSIS]

Předkládací usnesení, kterým soud žádá o rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie na základě článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie o určitých předběžných otázkách týkajících se výkladu unijního práva**Úvod**

- 1 Konkrétní otázkou řešenou Supreme Court (Nejvyšší soud) v rámci tohoto řízení je, jaký význam je potřeba přičítat definici nebo popisu osoby, která je „členem domácnosti“ občana Unie, aby v případě, že se tento občan přestěhuje do jiné země Unie, mělo být uvedené osobě nebo osobám, jako osobám, které nejsou občany Unie, usnadněno doprovázet občana Unie v rámci výkonu práva volného pohybu tohoto občana. Tato žádost o rozhodnutí o předběžných otázkách je tak zaměřena na význam toho, co znamená být členem domácnosti občana Unie z hlediska unijního práva, jakož i na definici nebo popis, na základě kterých je, podle European Communities (Free Movement of Persons) (No. 2) Regulations 2006 (S.I. No. 656 of 2006) [nařízení č. 2 z roku 2006 o Evropských společenstvích (volný pohyb osob) (S.I. č. 656 z roku 2006)], vnitrostátního nařízení, které provádí směrnici 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77), určitá osoba ministryní kvalifikována jako „povolený rodinný příslušník“ občana Unie pro účely rozhodnutí o tom, zda této osobě ministryně udělí pobytovou kartu nebo nikoli.
- 2 Irsko správně provedlo směrnici do vnitrostátního práva prostřednictvím uvedeného vnitrostátního nařízení. Jediné rozdíly se týkají terminologie a jsou bezvýznamné. Tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se tak věnuje relevantním skutkovým okolnostem, směrnicí a následně specifikuje otázky, o jejichž zodpovězení Supreme Court (Nejvyšší soud) žádá Soudní dvůr Evropské unie.

Skutkový stav

- 3 Příčinou vedení tohoto řízení je přestěhování S. R. S., původem z Pákistánu, od roku 2013 britského státního občana, do Irska. Krátce poté, co se sem S. R. S. přestěhoval, se k němu připojil bez víza jeho bratranec A. A., pákistánský státní příslušník, držitel čtyřletého víza za účelem studia ve Velké Británii, jehož platnost právě uplynula. S ohledem na skutečnost, že osobu, která je členem domácnosti občana Unie pro účely volného pohybu, může být obtížné definovat pomocí přesné definice, ale bude možná vhodnější tuto kategorii vymezit pomocí souboru kritérií stanovených Soudním dvorem Evropské unie pro účely použití

v rámci celé Unie, je nezbytné věnovat se základním skutkovým okolnostem poněkud podrobněji.

- 4 Je vhodné specifikovat totožnost účastníků řízení. Žalovanými jsou příslušné subjekty členských států, jejichž úkolem je usnadnit přestěhování člena domácnosti občana Unie do Irska v případě, kdy dochází ke stěhování z jedné země Unie, Velké Británie, do jiné, a sice do Irska. Žalobci jsou S. R. S., britský státní příslušník původem z Pákistánu, a jeho bratranec A. A., občan Pákistánu, který není občanem Unie, ale pobýval v zemi Unie na základě studijního víza.
- 5 S. R. S., narozený roku 1978, i A. A., narozený roku 1986, se oba narodili a vyrůstali v Pákistánu. S. R. S. se přestěhoval do Velké Británie se svými rodiči v roce 1997, ve věku 19 let, a dne 8. února 2013 se stal naturalizovaným britským občanem. Do Irska se S. R. S. přestěhoval v lednu 2015. Poté pracoval několik měsíců jako zaměstnanec a od října 2015 vykonává v tomto státě samostatnou výdělečnou činnost. Poté, co se přestěhoval do Irska, uzavřel manželství s pákistánskou státní příslušnicí, která má bydliště v Pákistánu a ve vztahu k níž byla ministryni podána žádost o sloučení rodiny. A. A. tvrdí, že je bratrancem S. R. S. a že on i S. R. S. oba vyrůstali ve stejné usedlosti obývané vícero rodinami v Peshawar (Pěšávar, Pákistán) až do doby, kdy se S. R. S. přestěhoval do Velké Británie. Tehdy bylo A. A. údajně 10 nebo 11 let. A. A. je držitelem univerzitního diplomu třetího stupně z ekonomie uděleného univerzitou v Pákistánu. Jeho studium v Pákistánu údajně financoval S. R. S., ovšem toto tvrzení není blíže rozvedeno a jeho pravdivost není zaručena. A. A. požádal o vízum pro zahraniční studium ve Velké Británii, údajně za účelem získání dalšího titulu. V roce 2010 přicestoval do Velké Británie na základě čtyřletého studentského víza, aby zde absolvoval kurz účetnictví a obchodní správy. Během studia údajně bydlel po dobu čtyř let se S. R. S. a jeho rodiči a dalšími rodinnými příslušníky. Údajně bydleli v domě, jehož vlastníkem byl bratr S. R. S., rovněž britský státní příslušník. S. R. S. tomuto bratrovi údajně platil ze svého příjmu nájemné. S. R. S. a A. A. uzavřeli s tímto bratrem dne 11. února 2014 smlouvu o společném nájmu na dobu jednoho roku, a to přibližně čtyři roky poté, co se A. A. přistěhoval do Anglie, a méně než jeden rok před tím, než se S. R. S. odstěhoval do Irska. Pak v průběhu onoho roku, dne 28. prosince 2014, uplynula doba platnosti britského víza, jehož držitelem byl A. A.
- 6 Dne 5. března 2015 vstoupil A. A. do tohoto státu bez víza přes území Severního Irska. A. A. začal bydlet se svým bratrancem S. R. S. v domě v Irsku, který se nachází ve městě regionu Midlands. Dne 24. června 2015 požádal A. A. ministryni o pobytovou kartu Unie jakožto povolený rodinný příslušník S. R. S. Tvrdil, že je osobou vyživovanou S. R. S., občanem jiné unijní země, Velké Británie, který vykonává své právo volného pohybu, a pro účely irského vnitrostátního nařízení z roku 2006 byl jak rodinným příslušníkem, tak členem domácnosti S. R. S. ve Velké Británii, zemi, z níž v rámci Unie přišel. Ministryně v postavení žalované se s touto argumentací neztotožnila: A. A. není členem domácnosti S. R. S. Pobytovou kartu odmítla vydat. Prvotní rozhodnutí bylo A. A.

vydáno dne 21. prosince 2015. Důvody pro zamítnutí žádosti lze shrnout následovně:

1. Nebylo uspokojivě prokázáno, že A. A. je rodinným příslušníkem dotčeného občana Unie, členem jeho domácnosti nebo osobou jím vyživovanou ve smyslu vnitrostátního nařízení z roku 2006;
 2. že dotčený občan Unie získal občanství Spojeného království v únoru 2013, a že tudíž doba, po kterou A. A. a tento občan sdíleli společné bydlení pro relevantní účely, je kratší než dva roky. Tato poznámka má patrně zohledňovat judikaturu, zejména rozhodnutí ve věci *Moneke v. Secretary of State for the Home Department* [2011] UKUT 341, [2012] INLR 53, podle kterého je potřeba posoudit podmínky bydlení občana Unie od okamžiku, kdy se tato osoba stala občanem Unie, ať k tomu došlo kdekoli;
 3. že otec, bratr a sestra dotčeného občana Unie bydlí na stejné adrese a že z dokumentace sice vyplývá, že A. A. a S. R. S. sdílejí společnou adresu, to ale nestačí k prokázání, že A. A. je členem domácnosti tohoto občana Unie;
 4. že předložené bankovní výpisy nevysvětlují finanční závislost A. A. mezi rokem 2010, datem posledního přímého převodu peněžních prostředků, a listopadem 2014. Nebyly předloženy uspokojivé důkazy o tom, že podnik občana Unie v tomto státě aktivně podniká, a že tedy dotčený občan Unie vykonává unijní práva.
- 7 Po vydání tohoto rozhodnutí byla ministryni poskytnuta další dokumentace týkající se peněžních prostředků, přičemž tato dokumentace prokazuje, že výše uvedené platby a tvrzení A. A., že žije z výdělků S. R. S., jak bylo podrobně popsáno výše, se vztahují k době, kdy byl A. A. legálně studentem na základě studentského víza ve Velké Británii. Přezkumné rozhodnutí ministryně ze dne 21. prosince 2016, které je rozhodnutím napadeným v rámci tohoto řízení, uvádí, že žalobce (A. A.) neprokázal, že byl osobou vyživovanou S. R. S. ve Spojeném království, a nesplnil podmínky pro přiznání postavení člena domácnosti S. R. S., protože sice předložil důkazy o tom, že má bydliště na stejné adrese jako občan Unie, S. R. S., „neprokázal však, že tento občan Unie byl ve skutečnosti hlavou této domácnosti ve Spojeném království“. Toto rozhodnutí mu bylo sděleno dopisem ze dne 15. srpna 2016:

„Ministryně posoudila podpůrnou dokumentaci předloženou na podporu Vaší žádosti o povolení k pobytu v tomto státě na základě práv vyplývajících ze Smlouvy o EU. Dovoluji si Vás vyrozumět, že podle názoru ministryně jste neprokázal, že jste ve skutečnosti osobou vyživovanou občanem Unie, S. R. S. Pokud jde o Vaše bydliště ve Spojeném království, předložil jste důkazy, že jste pobýval na stejné adrese jako občan Unie, S. R. S., avšak neprokázal jste, že hlavou této domácnosti ve Spojeném království byl ve skutečnosti tento občan Unie.“

- 8 Tento dopis rovněž uvádí, že A. A. nepředložil uspokojivé důkazy o tom, že je rodinným příslušníkem dotčeného občana Unie a nspecifikoval výše uvedené skutkové okolnosti. Rozhodnutí ministryně o zamítnutí pobytové karty A. A. bylo napadeno odvoláním k High Court (Vrchní soud, Irsko), které podali S. R. S. i A. A. Žádost o přezkum soudu byla založena na místopřísežných prohlášeních S. R. S. a A. A. ze dne 8. září 2016. V místopřísežném prohlášení S. R. S. se uvádí, že S. R. S. žil ve Velké Británii po dobu patnácti let před tím, než byl v únoru 2013 v této zemi naturalizován, že v únoru 2016 uzavřel manželství s pákistánskou státní příslušnicí a jeho manželka nadále bydlí v Pákistánu. Uvádí, že v lednu 2015 se přestěhoval do Irska za prací v odvětví informačních technologií, a v místopřísežném prohlášení tvrdí, že od října 2015 je osobou samostatně výdělečně činnou v odvětví podnikání zaměřeném na dovoz a prodej příslušenství mobilních telefonů, které předtím provozoval ze svého bydliště v jistém irském městě v regionu Midlands. Podle místopřísežného prohlášení je toto podnikání nyní provozováno ze skladovacího střediska nacházejícího se v průmyslové zóně ve městě Dublin. S. R. S. potvrzuje, že svému bratranci, A. A., poskytoval finanční podporu, a tvrdí, že A. A. byl v době, kdy žili pod jednou střechou v Londýně v období od července 2010 do ledna 2015, na něm závislý, pokud jde o všechny jeho výdaje na živobytí a školné.

Uvádí, že „ze strany mé rodiny v Pákistánu se ode mne očekávalo, že se budu svého bratrance starat“. Tvrdí, že on, jeho rodiče, jeho bratr i sestra žili s A. A. v domě, který patřil jednomu z jeho bratrů. S. R. S. tvrdí, že jeho přestěhování do Irska bylo provedeno „konkrétně pro účely zaměstnání“ a že od okamžiku, kdy se za ním A. A. přistěhoval do Irska v březnu 2015, je na něm „zcela a v plném rozsahu závislý“. Když tvrdí, že A. A. byl členem „jeho domácnosti“ ve Velké Británii, S. R. S. vydává přísežné prohlášení, že jedině a pouze on sám byl zodpovědný za péči o svého bratrance a jeho finanční podporu, že jeho bratr, kterému dům patřil, ve skutečnosti trávil více času v Pákistánu než v Londýně a že jeho rodiče jsou starší osoby a jeho otec odešel do důchodu. Tvrdí, že byl jedinou osobou v domácnosti, která pracovala, a jedinou osobou, která platila výdaje domácnosti za energie.

- 9 Ve svém místopřísežném prohlášení ze dne 8. září 2016 A. A. tvrdí, že je nezaměstnaný. Předkládá kopie dokladů potvrzujících sedm peněžních převodů provedených S. R. S. ve prospěch A. A. v Pákistánu v období od 3. února 2009, kdy bylo A. A. přibližně 22 let, do 13. května 2010, kdy bylo A. A. 24 let, v celkové výši 4 675 GBP za toto patnáctiměsíční období. Po větší část z oněch čtyř let, které A. A. strávil ve Velké Británii studiem účetnictví a obchodní správy, A. A. údajně neměl bankovní účet a jeho bratranec, S. R. S., hradil jeho nájemné, platil mu studium a dával mu peníze na všeobecné náklady na živobytí. Dle uváděných tvrzení právě v důsledku neexistence bankovního účtu nebyly prokázány žádné převody peněz za období od května 2010 do listopadu 2014, tedy za dobu 52 měsíců. V listopadu 2014 si A. A. otevřel účet u britské stavební spořitelny, na který S. R. S. čtyřikrát převedl peníze v celkové výši 700 GBP v období od 6. listopadu 2014 do 13. ledna 2015, přičemž kopie výpisů z účtu A. A. za toto období jsou předkládány k důkazu.

- 10 Těžištěm tvrzení žalobců je, že S. R. S. je občanem Unie od roku 2013, tudíž má právo se přestěhovat z Velké Británie do Irska, a že A. A., jeho bratranec, kterému je 34 let a který nepracuje, ve vztahu k němuž nejsou k dispozici žádné důkazy o tom, že by v rámci Unie pracoval, a který se S. R. S. v tehdejší době bydlel jako člen údajné domácnosti S. R. S. jako občana Unie, je oprávněn přicestovat se S. R. S. do Irska. A. A. nelze kvalifikovat jako rodinného příslušníka, neboť tato kategorie zahrnuje, s určitými výjimkami, pouze rodiče a děti do věku 21 let. Pan [A. A.] je údajně povoleným rodinným příslušníkem, neboť je součástí údajné domácnosti S. R. S.

Směrnice

- 11 Účelem směrnice je dle jejího znění stanovit právní úpravu, v jejímž rámci budou moci občané Unie a jejich rodinní příslušníci vykonávat právo volného pohybu na území členských států. Článek 3 směrnice stanoví:

1. Tato směrnice se vztahuje na všechny občany Unie, kteří se stěhují do jiného členského státu, než jehož jsou státními příslušníky, nebo v takovém členském státě pobývají, a na jejich rodinné příslušníky ve smyslu čl. 2 bodu 2, kteří je doprovázejí nebo následují.

2. Aniž je dotčeno právo volného pohybu a pobytu dotyčných osob, které tyto osoby již případně mají, usnadňuje hostitelský členský stát v souladu se svými vnitrostátními předpisy vstup a pobyt těchto osob:

a) všech ostatních rodinných příslušníků bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří nejsou zahrnuti v definici rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 bodu 2 a kteří jsou v zemi, z níž pocházejí, osobami vyživovanými občanem Unie s primárním právem pobytu nebo členy jeho domácnosti nebo u kterých vážné zdravotní důvody naléhavě vyžadují osobní péči tohoto občana Unie o ně;

b) partnera, se kterým má občan Unie řádně doložený trvalý vztah.

Hostitelský členský stát pečlivě posoudí osobní poměry těchto osob a zdůvodní každé odepření vstupu či pobytu těchto osob.

- 12 Článek 2 stanoví:

Pro účely této směrnice se rozumí:

1. „občanem Unie“ osoba, která je státním příslušníkem některého členského státu;

2. „rodinným příslušníkem“:

a) manžel nebo manželka;

b) partner, se kterým občan Unie uzavřel registrované partnerství na základě právních předpisů členského státu, zachází-li právní řád hostitelského členského státu s registrovaným partnerstvím jako s manželstvím, v souladu s podmínkami stanovenými souvisejícími právními předpisy hostitelského členského státu;

c) potomci v přímé linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou vyživovanými osobami, a takoví potomci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b);

d) předci v přímé linii, kteří jsou vyživovanými osobami, a takoví předci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b);

3. „hostitelským členským státem“ členský stát, do něž se občan Unie stěhuje za účelem výkonu svého práva volného pohybu a pobytu.

- 13 Projednávaná věc se týká volného pohybu osob jakožto občanů Unie. Ve věci C-83/11, *Secretary of State for the Home Department v. Rahman*, Soudní dvůr zdůraznil, že směrnice neukládá členskému státu povinnost vyhovět každé žádosti o vstup nebo pobyt podané rodinnými příslušníky, přestože prokáží, že jsou osobami vyživovanými. Směrnice stanoví rámec, v němž má být posuzován trvalý pobyt občanů Unie a jejich rodinných příslušníků na území určitého členského státu. To lze dovodit z bodu [1] odůvodnění; že právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států s výhradou omezení a podmínek stanovených ve Smlouvách je „základní a osobní právo“ každého občana Unie. Volný pohyb je v rámci směrnice popsán tak, že představuje „jednu ze základních svobod vnitřního trhu“, prostoru „bez vnitřních hranic“. Bod 5 odůvodnění směrnice stanoví, že řádný výkon práva občanů Unie svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států znamená, že je třeba toto právo přiznat také jejich rodinným příslušníkům bez ohledu na jejich státní příslušnost:

Má-li být právo všech občanů Unie svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států vykonáváno v objektivně existujících podmínkách svobody a důstojnosti, je třeba je zaručit také jejich rodinným příslušníkům bez ohledu na jejich státní příslušnost.

- 14 Bod 8 odůvodnění směrnice uvádí jako jeden z cílů této směrnice „usnadnění volného pohybu rodinných příslušníků, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu“. V bodě 10 odůvodnění se připomíná nutnost sladit řadu konkurenčních zájmů, mezi něž patří též nežádoucí účinek v tom smyslu, že by se osoby vykonávající své právo pobytu staly „nepřiměřenou zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu“. V tomto ohledu může být důležité, že S. R. S. vydělává peníze v tomto státě jako osoba samostatně výdělečně činná. A. A. práci vykonávat nemůže, neboť nemá postavení, které by mu umožňovalo získat zaměstnání. To závisí na rozhodnutí o projednávaném opravném prostředku. Bod 17 odůvodnění nejprve zmiňuje, že trvalý pobyt občanů Unie, kteří se rozhodli usadit v hostitelském členském státě dlouhodobě, „by posílil

pocit občanství Unie a představuje klíčový faktor podporující sociální soudržnost“, načež následně uvádí, že právo trvalého pobytu by mělo být stanoveno pro všechny občany Unie a jejich rodinné příslušníky v souladu s podmínkami stanovenými touto směrnicí.

- 15 Směrnice upravuje odlišný přístup k rodinným příslušníkům a příslušníkům širší rodiny. Rodinným příslušníkům, kteří spadají do rámce definice uvedené v čl. 2 bodu 2 směrnice, je přiznáno právo vstupu a pobytu v hostitelském členském státě občana Unie, jsou-li splněny určité podmínky. Rodinný příslušník je jasně definován jako manžel nebo manželka, partner, se kterým občan Unie uzavřel registrované partnerství, potomek v přímé linii, který je mladší 21 let nebo je vyživovanou osobou, a takoví potomci manžela či manželky nebo partnera či partnerky, jakož i předci v přímé linii, kteří jsou vyživovanými osobami občana Unie, a takoví předci manžela či manželky nebo partnera či partnerky, což znamená matka nebo otec, kteří jsou vyživovanými osobami. A. A. není příbuzným v přímé linii. Se S. R. S. má dva společné prarodiče. A. A. tedy spadá do kategorie povolených rodinných příslušníků, kteří nesplňují definici rodinného příslušníka podle článku 2 směrnice a jejichž žádost o vstup a pobyt v hostitelském členském státě musí být usnadněna, ale nelze je považovat za osoby, které by měly právo do země vstoupit nebo zde setrvávat.
- 16 Těžištěm této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce je tak čl. 3 odst. 2 směrnice. A. A. ani S. R. S. netvrdí, že jsou jeden vůči druhému v postavení rodinného příslušníka ve smyslu článku 2 směrnice. Je nesporné, že má-li A. A. nějaká práva, která by měla být dle směrnice zohledněna, pak tato práva vzniknou, pokud jej lze platně považovat za rodinného příslušníka, který byl vyživován občanem Unie, a sice S. R. S., nebo je členem jeho domácnosti.
- 17 Směrnice byla v tomto státě provedena vnitrostátním nařízením z roku 2006, které podobně jako směrnice rozlišuje mezi „způsobilým příslušníkem“ a kategorií, která je v projednávané věci relevantní, a sice „povoleným rodinným příslušníkem“. Podle definice povoleného rodinného příslušníka podle čl. 2 odst. 1 vnitrostátního nařízení z roku 2006 je
- „povoleným rodinným příslušníkem“ ve vztahu k občanu Unie každý rodinný příslušník bez ohledu na státní příslušnost, který není způsobilým rodinným příslušníkem tohoto občana Unie a který ve své zemi původu, v zemi svého obvyklého bydliště nebo v zemi předchozího bydliště
- je osobou vyživovanou občanem Unie,
 - je členem domácnosti občana Unie,
 - z vážných zdravotních důvodů nutně potřebuje osobní péči občana Unie, nebo
 - je partnerem, s nímž má občan Unie řádně doložený trvalý vztah.

- 18 Nebylo vzneseno žádné tvrzení v tom smyslu, že vnitrostátním nařízením z roku 2006 nebyla směrnice provedena. Jedinou změnou je, že osoba spadající do [kategorie] rodinného příslušníka je označována za „způsobilého příslušníka“, zatímco „povolený rodinný příslušník“ je definován a klasifikován jako „povolený rodinný příslušník“. Rozdíl je v terminologii, nikoli v podstatě právní úpravy. A. A. není dítětem S. R. S. Dále platí, že A. A. není ani osobou jím vyživovanou. Navíc A. A., jakožto osoba starší 21 let, netrpí žádnými vážnými zdravotními problémy. A. A. uvedl, že je povoleným rodinným příslušníkem svého bratrance, neboť je ve vztahu ke svému bratranci osobou vyživovanou, nicméně toto tvrzení bylo odmítnuto a podání opravného prostředku do této otázky nebylo povoleno. Vztah závislosti není předmětem této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Jedinou zbývající otázkou je, zda se A. A. přestěhoval z Velké Británie do Irsku se S. R. S. a učinil tak proto, že je A. A. členem domácnosti S. R. S., občana Unie ve Velké Británii. Pan [A. A.] se za těchto okolností domáhá toho, že mu svědčí nárok plynoucí z článku 5 vnitrostátního nařízení z roku 2006, a že má tedy právo vstoupit do státu a požádat o pobytovou kartu.

Soudní přezkum odepření pobytu ministryní

- 19 Soudem příslušným k soudnímu přezkumu rozhodnutí ministryně je High Court (Vrchní soud). Řízení bylo zahájeno v září 2016. Rozsudek High Court (Vrchní soud) byl vydán dne 25. července 2018; [2018] IEHC 458. High Court (Vrchní soud) zamítl žádost o soudní přezkum rozhodnutí ministryně. Rozhodl tak, že právní úprava byla ministryní použita správně a jí učiněná skutková zjištění nepřekročila meze základní rozumné úvahy a zdravého rozumu a vycházela z analýzy písemností předložených S. R. S. a A. A. V řízení před High Court (Vrchní soud) soudce Keane odmítl argumentaci A. A. v tom smyslu, že byl vyživován S. R. S. Podle High Court (Vrchní soud) nebyly poměry v Británii takového rázu, aby byl A. A. považován za člena domácnosti S. R. S.
- 20 Odvolání ke Court of Appeal (Odvolací soud) podali S. R. S. i A. A., přičemž rozhodnutí tohoto soudu bylo vydáno dne 19. prosince 2019; [2019] IECA 330. Court of Appeal (Odvolací soud) žádost rovněž zamítl. Soudkyně Baker se věnovala analýze pojmu „člen domácnosti občana Unie“, přičemž dospěla k závěru, že není možné definovat, kdo je členem domácnosti občana Unie a komu by tedy mělo být usnadněno přestěhování do jiného členského státu Unie společně s tímto občanem Unie. Její poznámky jsou výstižné a je na místě je zde uvést, neboť mohou být pro žádost o rozhodnutí o předběžné otázce užitečné:

„67. Jsem nicméně toho názoru, že tato zásada není jako taková, z důvodů, které uvedu níže, naplněna oním možná formalistickým určením „hlavy domácnosti“, ale spíše určením toho, zda soužití nebo společné bydlení je více než pouze výhodné a zda je dotčený rodinný příslušník, který není občanem Unie, součástí soudržného, dlouhodobého a jedinečného celku, jehož členové spolu drží pohromadě a který lze obecně nazvat „domácností“. Při vědomí shora uvedeného mám za to, podmínky bydlení

nelze posuzovat z dálky a v jediném časovém okamžiku, ale naopak je nutno přihlížet k trvalosti tohoto soužití i k tomu, jaké lze objektivně předvídat úmysly do budoucna, pokud jde o další existenci dané domácnosti.

68. Možná bude užitečnější posuzovat pojem „domácnost“ ve vztahu k tomu, co domácností není. Osoby žijící pod jednou střechou nemusí být nutně členy téže domácnosti a mohou být docela dobře tím, co hovorově nazýváme spolubydlíci. Aspekt sdílení, který je nezbytným prvkem domácnosti, může být jednoduše naplněn tím, že osoby, které spolu žijí, se dohodnou na rozdělení úkolů v domácnosti a na poměrném příspěvku na výdaje domácnosti. Avšak vzhledem k tomu, že pro účely směrnice o občanech je nutno se soustředit na podmínky bydlení dotčeného občana Unie, musí skutkové okolnosti nasvědčovat tomu, že členové domácnosti tohoto občana Unie jsou osobami, které jsou nějakým způsobem ústředními osobami jeho rodinného života, že tito rodinní příslušníci jsou nedílnou součástí základního rodinného života tohoto občana Unie a předpokládá se, že tomu tak bude i v předvídatelné či rozumně předvídatelné budoucnosti. Určujícím, charakteristickým rysem je, že členové této skupiny chtějí, aby uspořádání společného bydlení trvalo navždy, že se tato vazba stala normou a je na ni nahlíženo jako na trvalou, přičemž je také součástí přediva osobního života každé z těchto osob.

69. Nejedná se o určení toho, s kým by občan Unie žít chtěl, ale spíše o to, s kým mu bude dle jeho očekávání dovoleno nebo usnadněno žít, aby jeho rodina trvala i nadále, přičemž ztráta takovéto osoby v rámci rodiny je zásadním faktorem, který by mohl bránit tomu, aby se občan Unie rozhodl pro výkon práv volného pohybu nebo byl takového výkonu schopen. Tento druhý aspekt podle mého názoru správně odráží ústřední zásadu, která má být směrnicí o občanech chráněna.

70. Mohlo by být poněkud nebezpečné uvádět jakýkoli příklad a já tak činím pouze pro ilustraci. Rodinný příslušník, který bydlel ve stejném domě jako dotčený občan Unie po dobu mnoha let před tím, než došlo k výkonu práv volného pohybu, se skutečně mohl stát rodinným příslušníkem, k němuž si občan Unie vytvořil určitý vztah citové blízkosti, v důsledku něhož je tato osoba nedílnou součástí rodinného života tohoto občana Unie. Tato osoba by mohla být členem domácnosti, protože podmínky jejich bydlení vykazují určité spojující prvky, které by mohly být v daném konkrétním případě označeny za „domácnost“. Pokud by mohla být práva volného pohybu občana Unie v rámci této skupiny ohrožena v důsledku těchto podmínek bydlení, ať již z důvodů morální povinnosti vůči ostatním členům v rámci této skupiny nebo jinak, pak přicházejí v úvahu práva vyplývající ze směrnice o občanech.

71. Tvrzení S. R. S. v tom smyslu, že „ze strany mé rodiny v Pákistánu se ode mne očekávalo, že se budu o svého bratrance starat“, nasvědčuje existenci faktorů na opačné straně spektra, když S. R. S. odkazuje na

existenci povinnosti postarat se o svého bratrance, aby mu umožnil studovat a získat vlastní nezávislé bydlení, aneb pomoci mu „postavit se na vlastní nohy“. Nesvědčí to ve prospěch tvrzení, že trvající přítomnost A. A. pod střechou jeho bratrance byla pro výkon práv volného pohybu zásadní a že tato vnímaná povinnost nabídky pomoci znamená, že bylo bráněno výkonu práv volného pohybu S. R. S. jakožto občana Unie.

72. Bod 6 odůvodnění směrnice o občanech sice odkazuje na usnadnění celistvosti rodiny jako účelu směrnice, ale je tomu tak proto, že správný přístup k volnému pohybu vyžaduje poskytnutí podpory osobě, která se výkonu práv volného pohybu domáhá, aby byla zachována celistvost její rodiny. Cílem není držet rodiny pohromadě, ale spíše občanu Unie dovolit, aby jeho rodina vstoupila do hostitelského členského státu a pobývala zde za účelem zachování rodinného života občana Unie. V abstraktní rovině se může tento rozdíl jevit jako nepatrný, ale v konkrétním případě je míra vzájemného propojení a určení toho, co bych mohl nazvat „základní rodinou“, často méně obtížné.

73. Hovorové použití výrazu „hlava domácnosti“ může být v moderním jazyce považováno za poněkud nešťastné, paušalizující, či dokonce politicky nekorektní, a soudce Keane měl podle mého názoru pravdu, když připustil, že hlavou domácnosti nemusí být vždy jedna osoba a pochopitelně jí nemusí být člen mužského pohlaví, dokonce ani ten člen domácnosti, který z důvodu své osobnosti či z jiného důvodu stanoví pravidla každodenního společnéhožití. Správným přístupem je podle mého názoru takový přístup, kdy se posuzují vazby základní rodiny občana Unie a to, jak mohou být tyto základní vazby správně pochopeny a podporovány, aby byl umožněn volný pohyb a usazení občana Unie v hostitelském členském státě. Za těchto okolností zde musí existovat přinejmenším záměr nebo představa v tom smyslu, že povolení rodinní příslušníci budou v hostitelském členském státě i nadále bydlet pod jednou střechou, a to nikoli pouze proto, že je to výhodné, ale z důvodů citové a sociální vazby, lásky nebo přátelství.

- 21 Supreme Court (Nejvyšší soud) může povolit podání dalšího opravného prostředku proti rozhodnutí Court of Appeal (Odvolací soud), pokud to vyžadují zájmy spravedlnosti nebo pokud je v dané věci řešena právní otázka obecné veřejné důležitosti. Povolení podání takového opravného prostředku bylo uděleno, pokud jde o otázku týkající se postavení člena domácnosti, dne 20. července 2020; [2020] IESCDET 89. Opravný prostředek byl projednán dne 5. listopadu 2020 a data rozsudku a žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce jsou uvedena výše. Opravný prostředek se zaměřil na jazykové vyjádření v jiných jazykových mutacích unijních právních předpisů a „skutečný význam, který je nutno připisovat výrazu ‚člen domácnosti‘ v dotčené směrnici a ve vnitrostátním nařízení, které tento výraz používá“.

Shrnutí návrhových žádání účastníků řízení

- 22 Souhrnně lze říci, že velká část argumentace A. A. a S. R. S., jakož i argumentace ministryně v odpovědi na opravný prostředek, se soustředila na znění směrnice, body odůvodnění této právní úpravy a analýzu významu ústředního výrazu „člen domácnosti“ podanou Court of Appeal (Odvolací soud). Vzhledem k tomu, že je tato analýza v plném rozsahu citována výše, není nutné se opakovat. Pánové S. R. S. a A. A. tvrdí, že určitá míra finanční výpomoci spojená s bydlením pod jednou střechou zakládá postavení A. A. jako člena domácnosti S. R. S., občana Unie, který se stěhuje do Irska. Velký důraz je kladen na jejich mládí strávené ve vzájemné blízkosti, které skončilo, když A. A. dovršil věk 10 nebo 11 let, a údajně trvání rodinných vazeb projevující se tím, že S. R. S. pomohl A. A. po jeho příjezdu z Pákistánu do Velké Británie, kde chtěl pokračovat ve studiu. Je to množina faktorů, která údajně povyšuje sdílení vzájemného bydlení na trvalejší postavení příslušníka, a to nikoli pouze domácnosti, což platí pro mnoho lidí, bez ohledu na to, zda sdílejí bydlení za určitým účelem, jako je studium, práce nebo ekonomická nutnost či výhodnost, v důsledku čehož by bylo S. R. S. bráněno v přestěhování se z Velké Británie do Irska bez společnosti A. A. Ministryně naproti tomu podanou žádost zamítla, protože nebylo prokázáno, že je [S. R. S.] hlavou domácnosti, v níž [A. A.] žije, přičemž tento přístup je označován za nesprávný.
- 23 V zastoupení A. A. a S. R. S. je tvrzeno, že tyto osoby sice nejsou ve vzájemném citovém vztahu ve smyslu trvalého fyzického vztahu, nicméně neexistuje odpovídající analogie k tomu, co lze označit za partnerství, kde dva muži tvoří pár. Dále se uvádí, že směrnici rovněž nelze vykládat a dovozovat z ní, že podle této směrnice je určitá osoba rodinným příslušníkem na základě skutečnosti, že je rodičem dítěte, do 21. narozenin tohoto dítěte, ledaže toto dítě zůstává vyživovanou osobou i po tomto okamžiku. Dle této argumentace není účelem směrnice vytyčovat nějakou dělicí linii, ale spíše široce popsat proměnnou situaci. Přestože tedy A. A. již dosáhl věku 34 let, na této skutečnosti údajně nezáleží, stejně jako na tom, že lze očekávat, že se ožení a odejde nebo si najde vlastní výdělečné zaměstnání.
- 24 V zastoupení tohoto státu se uvádí, že lze dovodit vztah náležité analogie mezi rodinným příslušníkem a povoleným rodinným příslušníkem. Podle této argumentace by bylo nesmyslné, aby byl rodinný příslušník definován tak přesně, a sice jako rodič, manžel či manželka nebo dítě, které přestane být dítětem ve věku 21 let, ledaže je vyživovanou osobou, nebo aby musely být vztahy náležitě prokazovány, pokud by bylo umožněno, aby bratřenci středního věku tvrdili, na základě jakési pomoci poskytnuté jedním bratrancem, který je občanem Unie, druhému bratranci a na základě sdíleného bydlení, že ten z bratranců, který je příjemcem pomoci, je členem domácnosti druhého bratrance. Zejména pokud celý účel tohoto uspořádání je studium na základě víza, což je nutně dočasné uspořádání, a studium za účelem dosažení vyššího titulu, což je nutně časově ohraničený vzdělávací kurz. V zastoupení státu se uvádí, že sdílení bydlení v domě je časově ohraničené, vízum je časově ohraničené, univerzitní studijní

program jednou skončí a s tím skončí i pomoc osobě, která se případně pokouší o dosažení lepšího postavení. Stát tvrdí, že ze všech těchto důvodů neexistuje žádný přípustný výklad směrnice, dle kterého by byl A. A. členem domácnosti S. R. S. Do Irska přicestoval A. A. až v okamžiku, kdy uplynula platnost jeho víza pro Velkou Británii, stát tedy tvrdí, že důvodem jeho přicestování nebyla žádná vzájemná závislost, díky níž by získal postavení člena domácnosti S. R. S.

Nutnost podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 25 Kritéria pro určení toho, kde je členem domácnosti občana Unie, by mohla záviset na tom, zda je daná osoba hlavní osobou nebo hlavou domácnosti. Jedná se sice o staromódní výraz, nicméně by mohl být do určité míry užitečný při rozlišování rodinných vztahů, které spadají do oblasti působnosti této směrnice, a rodinných vztahů, které do oblasti působnosti této směrnice nespádají. Ve věci jde právě o určení těchto kritérií. Jen proto, že určití bratraci jsou si blízcí, jak tomu je v případě mnoha bratraců, kteří jsou si blízcí citově i vzhledem k době, kterou spolu strávili, když vyrůstali, je nutné dovozovat, že pokud jeden z nich je občanem Unie, jsou ostatní bratraci členy domácnosti tohoto občana? V Irsku je ve starší generaci, v generaci osob starších 50 let, běžné mít dva, či dokonce tři tucty bratraců. Tento počet může být rovněž vysoký, pokud lidé uzavřou více sňatků nebo v případě kultur, které takové zvyky podporují.
- 26 Lze možná podotknout, že rodinnými příslušníky ve smyslu směrnice je nukleární rodina, dva rodiče a jejich děti. Děti vyrostou, přičemž je patrně důležité, že ve věku 21 let, nezůstávají-li vyživovanými osobami, třeba ze zdravotních důvodů nebo z důvodu dalšího studia, které je do značné míry financováno rodiči, dětství končí. Poté se děti nestěhují s rodiči ze zákona. Jak je tomu v případě bratraců středního věku? Je možná relevantní se ptát, zda by takové osoby mohly být povolenými rodinnými příslušníky, pokud jsou oba zdraví a schopni pracovat? Pojmy „rodinní příslušníci“ a „povolení rodinní příslušníci“ by patrně měly být posuzovány jako jeden balíček ustanovení právních předpisů, nikoli izolovaně.
- 27 Odkaz na jiné jazyky by mohl, ale nemusel být užitečný, doslovný překlad možný je, ale vyznění v daném jazyce se pak může vytratit. Tato směrnice je toho příkladem. Formulace, že určitá osoba je členem domácnosti občana Unie: v němčině zní „oder der mit ihm im Herkunftsland in hauslicher Gemeinschaft gelebt hat“, což doslova znamená „nebo kdo s ním žije ve stejném domě v jejich zemi původu“; v řečtině je to „ή ζει υπό τη στέγη του στη χώρα προέλευσης“, což doslova znamená „nebo žije pod jeho střechou v zemi původu“; ve francouzštině možná nejvýstižněji „si, dans le pays de provenance, il est à charge ou fait partie du ménage du citoyen de l'Union bénéficiaire du droit de séjour à titre principal“, čímž se říká, že toto právo vzniká ze vztahu závislosti nebo ze skutečnosti, že je daná osoba součástí domácnosti; v italštině pak „se è a carico o convive“, což by mohlo doslovně označovat pouze osoby, které žijí společně; a ve španělštině „o viva con el ciudadano de la Union beneficiario del derecho de residencia con

character principal“, což doslova říká „žije s občanem Unie, kterému svědčí hlavní právo pobytu“.

- 28 Slovo „domácnost“ možná nepůjde definovat zcela přesně. Je to však pojem vyskytující se v celé Unii, který potřebuje objasnění. To možná bude nejsnazší pomocí souboru kritérií, jejichž existence třeba umožní vnitrostátním soudům dosáhnout jednotného výkladu. Jedním z důležitých kritérií je čas. Záleží na době strávené v domácnosti dotčeného občana Unie. Tento faktor může být indicií přechodného, nebo naopak trvalého zakotvení v domácnosti tohoto občana Unie. Musí však existovat nějaká hlavní osoba nebo hlava domácnosti, která je občanem Unie, na rozdíl od společně bydlících přátel nebo sourozenců? Je možné, aby všichni, kdo sdílí obydlí s někým jiným, byli vzájemně členy svých domácností, přičemž jedna z těchto osob je občanem Unie? Dalším důležitým kritériem tak může být účel. Pokud bratranec přichází do domácnosti za určitým účelem, jak je v Irsku velmi běžné, například za účelem studia na univerzitě nebo k dočasné pomoci s výchovou dítěte, nejedná se o trvalý vztah, ale vztah závislý na vnějších okolnostech; jak dlouho bude trvat studium nebo kdy bude dítě připraveno jít do školy. Dalším kritériem může být záměr. Existuje nějaký trvalý účel, proč občan Unie přijal do své domácnosti osobu, která není občanem Unie, jako člena této domácnosti, nebo je příčinou toho, proč se tato osoba v domácnosti občana Unie nachází, nějaká přechodná okolnost či okolnost vázaná na určitý konkrétní úkol? Důležitým kritériem může být rovněž vztah mezi osobami, které sdílejí bydlení, ať už se jedná o bratrance, přátele nebo kolegy z práce. Kdo je dominantní osobou, je to onen občan Unie? Nebo osoba, která není občanem Unie. Dominantní osobou může být v tomto případě míněna osoba, která je oprávněna přijmout osobu, která není občanem Unie, do své domácnosti jako občana Unie. Mohl by tento občan Unie požádat onu osobu, která není občanem Unie, aby odešla? Na druhou stranu, třeba se jedná o takové uspořádání, kdy určité osoby sdílejí dům nebo byt, které v řadě případů trvá roky, neboť vyhovuje oběma stranám, nicméně znamená to, že každá osoba sdílející bydlení je členem domácnosti druhé osoby a na jakém základě? A nakonec, bylo uvedeno, jako jedno z možných kritérií, že vzhledem k tomu, že účelem směrnice je usnadnit volný pohyb, je nutno se ptát, jakým způsobem by v případě, že se S. R. S. jakožto občan Unie přestěhuje z Velké Británie do Irska, bránilo tomuto přestěhování, pokud by s ním nešel A. A.? Je-li tvrzeno bránění volnému pohybu, je to z důvodu sexuálního vztahu, který je možná založen na jiném právním aspektu existence „řádně prokázaného trvalého vztahu“, který je rovnocenný sňatku, a není tedy v projednávané věci relevantní, nebo z důvodu citových vazeb (jak těžké je tyto vazby přetrhat?) nebo z důvodu výhodného uspořádání, a pokud ano, tak proč a z jakého důvodu a po jakou dobu?

Položené otázky

- 29 Supreme Court (Nejvyšší soud) tedy žádá Soudní dvůr Evropské unie o součinnost položením následujících předběžných otázek:

[OMISSIS] [Zopakování výše uvedených otázek]

[OMISSIS] [OMISSIS]

PRACOVNÍ DOKUMENT